

Bogdan Balcer

Świeciechów - Lasek, pow. Kraśnik

Informator Archeologiczny : badania 1, 46-47

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kulistych. Materiał zabytkowy to głównie ceramika.

Na szczególną zaś uwagę zasługują materiały ceramiczne z obiektów grupy brzesko-kujawskiej /jama nr 20/ wśród których stwierdzono formy oraz ornamentykę nawiązującą wyraźnie do form i zdobnictwa grupy jordanowskiej. Zabytków specjalnych dostarczyły wyłącznie jamy grupy brzesko-kujawskiej, są to narzędzia krzemienne /drapacze wiórowe, kłósniki z wypolerowaną krawędzią/. Materiał kostny jest nieliczny i słabo zachowany.

S W I E C I E C H Ó W - L A S E K,
pow. Kraśnik

Państwowe Muzeum Archeologiczne

Badania prowadził mgr Bogdan Balcer, w okresie od 22.VIII do 12.IX, finansowało Państwowe Muzeum Archeologiczne.

Prace prowadzono na terenie kopalni turońskiego krzemienia kredowego, szarego biało nakrapianego, zwanego świeciechowskim. Surowiec ten był znacznie rozpowszechniony w epoce kamienia, a szczególnie w neolicie. Złoża jego odkryto ponad 40 lat temu, tegoroczne sondáže były jednak pierwszymi pracami wykopaliskowymi na tym terenie.

Przebadano dwa wykopy o łącznej powierzchni 175 m². Objęły one część typowego wietrzeliśka margli i wapieni turońskich z klasyczną glebą rędzinową i następującą stratygrafią: ziemia orna do 25 cm rumosż marglowy od 25 do 60-80 cm, głębiej płytowo spękany wapień do poziomu 90-110 cm, poniżej niemal lita skała. W wykopie II na skutek procesów akumulacji warstwa próchniczna miała miąższość 80 - 100 cm.

Obydwa wykopy dostarczyły około 14 500 krzemieni. Zalegały one

głównie w próchnicy, rumoszu marglowym i stronie pokruszonego wapienia. W większości były to różnej wielkości naturalne okruchy powstałe z rozpadu konkrecji krzemienia nakrapianego i czarniawego. Ten ostatni nie był wykorzystywany w celach przemysłowych. Odłupki, oraz nieliczne obłupnie, rdzenie i zaczątkowce narzędzi ze schyłkowego paleolitu i neolitu występowały w warstwach powyżej spękanego wapienia. Największe okruchy krzemienia nakrapianego spoczywały w spągu rumoszu marglowego i stropie wapieni.

W wyniku penetracji współczesnych kamienie łomów, rozmaitych wykopów gospodarczych i wywiadów z miejscową ludnością można przypuszczać, iż poniżej zwietrzeliska znacznej części lub nawet całym obszarze kopalni następna warstwa krzemienionośna zalega dopiero na głębokości około 16 m. W pradziejach krzemień mógł być eksploatowany w płytkich odkrywkach ze zwietrzeliska swych skał macierzystych gdzie zalega masowo w postaci sporych okruchów, z których każdy stanowił dużą masę surowca. Z tych surowiaków powstały znane z licznych znalezisk duże wyroby neolityczne z widocznymi na powierzchni fragmentami naturalnych przełomów konkrecji.

Należy jeszcze określić przynależność kulturowo-przemysłową pozostałości produkcyjnych z terenu kopalni oraz stwierdzić czy zaobserwowane w jednym z wykopów zaciemnienia są śladami dołów eksploatacyjnych. Wyjaśnienia wymaga także czy stratygrafia jest identyczna na całym, około stuhektarowym terenie stanowiska oraz czy wszystkie ślady wskazywać będą na sugerowaną metodę eksploatacyjną.